

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА БОТЕВГРАД 2014-2020 г.
ЗА ПЕРИОДА 01.01.2019 – 31.12.2019 г.**

Настоящият Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на Общински план за развитие на Община Ботевград за 2019 г. е разработен в съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 4 от Закона за регионално развитие, чл.91, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие, приетите приоритети и изпълнените мерки, заложиени в Общинския план за развитие 2014 – 2020 г.

Съгласно действащите разпоредбите на Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие /чл. 91, ал. 2 и ал. 8 от същия/ за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя годишен доклад, който съдържа информация за:

- 1) общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
- 2) постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- 3) действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие, в т. ч.:
 - мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;
 - мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
 - мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- 4) изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие;
- 5) заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Съгласно нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие и в частност чл. 24, ал. 4 от ЗРР, Годишният доклад за наблюдение на изпълнението на Общински план за развитие на община Ботевград 2014-2020 г. за 2019 г. се одобрява на заседание на Общинския съвет.

В процеса на разработване на доклада са използвани следните информационни източници: официални данни от Национален статистически институт, статистическа информация, данни от Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН), както и информация, предоставена от дирекциите и отделите на Общинска администрация - Ботевград.

1. Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие на Община Ботевград. Промени в социално-икономическите условия на общината.

1.1. Демографска структура

През последните години развитието на демографската структура в община Ботевград е повлияно от икономическата и социална ситуация в страната, от общите тенденции за намаляване и застаряване на населението, намаляване на раждаемостта и броя на сключените бракове, отрицателния естествен прираст и засилените миграционни процеси. Естественият и механичният прираст през последните години за община Ботевград е отрицателна величина, като броят на починалите и изселили се лица надвишава този на родените и заселени.

Таблица № 1 Брой население на територията на Община Ботевград за 2019 г.

Населено място	Брой на населението към 31.12.2019 г. по постоянен адрес	Брой на населението към 31.12.2019 г. по настоящ адрес
гр. Ботевград	22 806	20 904
с. Боженица	53	111
с. Врачеш	3 429	3 255
с. Гурково	182	291
с. Елов дол	19	33
с. Краево	68	130
с. Липница	74	129
с. Литаково	1 819	1 764
с. Новачене	1 224	1 296
с. Радотина	119	174
с. Рашково	67	115
с. Скравена	1 683	1 602
с. Трудовец	3 044	2965
Община Ботевград	34 587	32 769

Източник: данни на ГРАО, МРРБ

По данни на ГРАО към 31.12.2019 г. общият брой на населението в община Ботевград по постоянен адрес е 34 587 жители.

През последните години в община Ботевград се наблюдава намаляване на населението, като естественият прираст остава отрицателен. За периода 2015-2019 г. броят на населението се понижава, броят на жителите в малките населени места на територията на общината намалява. За 2019 г. се отбелязва увеличение спрямо 2018 г. единствено на населението на село Новачене по постоянен адрес, но включено в общата статистика увеличението е пренебрежимо малко и не може да компенсира негативната тенденция на намаляване населението на общината като цяло.

На база на изложените данни за текущото състояние на демографската структура на община Ботевград могат да се идентифицират няколко основни проблема:

- ❖ Постепенно застаряване на населението;

- ❖ Отрицателен естествен и механичен прираст;
- ❖ Постепенно обезлюдяване на по-малките населени места.

1.2. Икономическо състояние. Равнища на заетост и безработица.

1.2.1. Икономическо състояние.

Икономиката на община Ботевград се характеризира с развита отраслова структура. Основните отрасли в икономиката, които са характерни за общината са: електроника, химическа промишленост, металообработване, шивашка промишленост, хранително-вкусова промишленост, дърводобив, дървопреработване, производство на мебели и други.

Търсените професии на пазара на труда в град Ботевград са съобразно фирмите, които развиват дейност на територията: професии в областта на електрониката и производство на електронни компоненти за автомобилната промишленост ("Интегрейт Микроелектроникс България" ЕООД, "Сенсата технолоджис" ЕООД), шевното производство ("Граммер" АД), услугите - търговия, горско стопанство, строителство, сервизна дейност. В града функционира най-големият завод за електроника, в който се произвежда електроника за всички марки западни автомобили, където работят около 3000 специалиста.

В големите населени места на територията на общината - селата Врачеш, Трудовец и Скравена се развиват местни занаяти и производства. Значителна част от населението на с. Врачеш е заето с производство на бъчви и бурета; производство на трикотажни изделия от фирма "Осени" ООД за местния пазар и за износ; производство на сладкарски изделия "Деси 92" ООД за задоволяване нуждите на пазара в региона. В селата Скравена и Новачене е развита земеделска дейност, свързана с отглеждането на масиви с вишневи и ябълкови насаждения.

1.2.2. Равнища на заетост и безработица

През последните няколко години се забелязва сравнително положителна тенденция на намаляване на процента на безработица на територията на общината в сравнение със средния за страната процент. Средногодишното равнище на безработицата за Община Ботевград за към края на 2019 г. е 4,59 % (при средно за София област – 5.7 %, а за страната - 5.6 %).

През 2019 г. е осигурена заетост на 95 лица - 7 човека са назначени на длъжност „Озеленител“ по Регионална програма за заетостта; осигурена е временна заетост на 20 лица в ОП „БКС“ по Програма за отработване на общински наеми, по проект „Обучение и заетост“ са наети 20 лица с увреждания на длъжност „Чистач/хигиенист“ и „Помощник възпитател“ за срок от 24 месеца; 2 лица с увреждания са наети по НП ЗОХТУ, както и 6 човека по програма към КНСБ за период от три месеца. По проект „Образование и заетост - за бъдещето на местната общност в Ботевград“ по процедура по ОП РЧР за период до 12 месеца на длъжностите „Метач“ и „Работник озеленяване“ са назначени 40 трайно безработни лица без образование или с ниско такова.

За намаляване на равнищата на безработица и осигуряване на работни места на територията на общината се реализират проекти и програми с цел насърчаване на заетостта.

1.3. Разпределение на бюджетните средства на община Ботевград през 2019 г.

Изпълнението на бюджета на община Ботевград за 2019 г. в приходната и разходната част е реализирано при спазване на действащото законодателство през бюджетната година,

а именно: Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г., Постановление № 344 на МС от 21.12.2018 г. за изпълнение на държавния бюджет на РБ за 2019 г., вътрешни нормативни актове - система за финансово управление и контрол и счетоводна политика на община Ботевград.

Бюджетът за 2019 г. на община Ботевград е приет с Решение № 12 от 31.01.2019 година по приходната част в размер на 29 263 998 лв., включваща приходи с държавен характер и приходи с местен характер.

С последващи писма на Министерство на финансите и трансфери бюджетната рамка бе променена и към 31.12.2019 г. е в размер на 34 478 092 лв.

С ДПРС-1 от 19.02.2019г се увеличават бюджетните взаимоотношения в размер на 83 981 лв. целеви средства за превозвачи.

С ДПРС-2 от 07.03.2019г се увеличават бюджетните взаимоотношения в размер на 3 666 лв. целеви средства за превозвачи.

С писмо на МФ 08-00-541/ 18.04.2019г. се увеличава бюджета във връзка с откриване на Дневен център за деца с увреждания в гр. Ботевград в размер на 147 960 лв.

С ФО-8/18.04.2019 г. се увеличава бюджета във връзка с промяна на натуралните показатели във функция Здравеопазване в размер на 22 335 лв.

С ФО-9/22.04.2019 г. се намалява бюджета във връзка с промяна на натуралните показатели във функция Образование в размер на 2 784 лв.

С ФО-10/23.04.2019 г. се увеличават бюджетните във връзка с изплатени средства за присъдена издръжка в размер на 13 453 лв.

С ФО-11/24.04.2019 г. се увеличават бюджетните във връзка с изплатени средства за пътни разходи на правоимащи болни в размер на 56 лв.

С ФО-13/25.04.2019 г. се увеличават бюджетните във връзка с възстановяване на транспортни разходи във функция Образование в размер на 57 808 лв.

С ДПРС-3 от 25.04.2019г се увеличават бюджетните взаимоотношения в размер на 87 649 лв. целеви средства за превозвачи.

С ФО-18/06.06.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с изплащане на стипендии по Програма за закрила на деца с изявени дарби във функция Образование в размер на 1 080 лв.

С ФО-19/07.06.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с работа с деца и ученици от уязвими групи в детски градини и училища във функция Образование в размер на 5 160 лв.

С ФО-20/12.06.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка със закупуване на книги, учебници и учебни помагала във функция Образование в размер на 120 256 лв.

С ФО-25/11.07.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с работа с деца и ученици от уязвими групи във функция Образование в размер на 99 960 лв.

С ФО-28/18.07.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ във функция Образование в размер на 43 856 лв.

С ФО-29/23.07.2019 г. се увеличават бюджетните във връзка с изплатени средства за присъдена издръжка в размер на 10 675 лв.

С ФО-36/03.09.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ във функция Образование в размер на 101 421 лв.

С ФО-43/01.10.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Без свободен час“ във функция Образование в размер на 15 536 лв.

С ФО-44/24.10.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с национални програми по образование в размер на 6 300 лв.

С ФО-45/29.10.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения за изплащане на парични средства за физическо образование и спорт в размер на 10 101 лв.

С ФО-46 /29.10.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с изплатени средства за присъдена издръжка в размер на 10 592 лв.

С ФО-47/29.10.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с изплатени средства за пътни разходи на правоимащи болни в размер на 15 лв.

С ФО-50/06.11.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Заедно в грижата за ученика“, ИКТ и „Иновации в действие“ в размер на 37 919 лв.

С ФО-53/03.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ във функция Образование в размер на 65 348 лв.

С ФО-55/10.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения за изплащане на възнаграждение за постигнати резултати от труда на директори в размер на 27 086 лв.

С ДПРС-5 от 11.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения в размер на 160 936 лв. целеви средства за превозвачи.

С ФО-58/12.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения за изплащане на стипендии по Програма на мерки за закрила на деца с изявени дарби в размер на 675 лв.

С ФО-60/18.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с изплатени средства за пътни разходи на правоимащи болни в размер на 17 лв.

С ФО-62 /18.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с изплатени средства за присъдена издръжка в размер на 6 415 лв.

С ФО-68/19.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ във функция Образование в размер на 70 894 лв.

С ДПРС-6 от 20.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения в размер на 3 822 лв. целеви средства за превозвачи.

С ФО-70/20.12.2019 г. се увеличават бюджетните взаимоотношения във връзка с национални програми за развитието на образованието в размер на 231 лв.

Предоставени са средства от АСП в размер на 432 960 лв. за извършване на социални услуги, „Личен асистент“, средства от Фонд Социална Закрила по проект „Прозорец към света“ 34 015 лв., средства от МОН в размер на 134 297 лв., средства от МТСП по програми за временна заетост в размер на 75 206 лв., средства от ПУДООС в размер на 22 206 лв., средства от МРРБ 881 309 лв., средства за избори от ЦИК и МС 222 639 лв.

I. Приходи

Към 31. 12.2019 г. в общинския бюджет са постъпили приходи в размер на 31 300 085 лв., в т.ч.:

- **Приходи от държавни дейности** - 16 018 881 лв. при годишен план 17 054 486 лв. или 93,92 % спрямо плана;

	План 2019 год.	Отчет към 31.12.2019 г.	% спрямо плана
<i>Взаимоотношения с ЦБ</i>			
обща субсидия	15 710 741	15 710 741	100,00
Целеви трансфери /присъдена издръжка/	41 223	41 223	100,00
Целеви трансфери /превозвачи/	392 253	392 253	100,00
Трансфери между бюджети	898 857	898 889	100,00
Трансфери между бюджети и сметки за средства от ЕС	-1 372	-1 793	
Трансфери ПУДООС	4 970	4 970	100,00
Временни безлихвени заеми	379	-1 993	
Събрани средства и извършени плащания		66 658	
Друго финансиране		-5 336	

- Към 31.12.2019г. са получени **приходи от местни дейности** в размер на 14 196 902 лв., при годишен уточнен план 16 329 085 лв. или 86,94 % спрямо плана, в т.ч.

Показатели	Първоначален план 2019 год.	Отчет към 31.12.2019 г.	% спрямо плана
I.Имуществени и др. данъци	3 226 478	2 735 470	84,78
Приходи и доходи от собственост	2 367 139	1 868 941	78,95
<u>Общински такси</u>	3 231 187	2 983 936	92,34
Глоби,санкции и наказателни лихви	680 000	107 687	15,83
Други неданъчни приходи	300 000	55 504	18,50
Постъпления от продажба на нефинансови активи	1 965 419	1 952 462	<u>99,34</u>
Приходи от концесии	62 712	62 712	100,00
Помощи и дарения от страната и чужбина	313 489	313 489	100,00

Към 31.12.2019 г. община Ботевград е получила **изравнителна субсидия** за местни дейности, в размер на 2 273 500 лв. при годишен план 2 273 500лв.и целева субсидия за капиталови разходи в размер на 932 300 лв. Община Ботевград е получила приходи за МД , отразени в § 61-01 и § 93-39 и в сметка 7524, в размер на 24 190 лв.- преведени отчисления по чл.64 от ЗУО от община Етрополе и 207 564 лв. от община Правец.

II. Разходи

Към 31.12.2019 год. са извършени текущи разходи за издръжка на всички мероприятия с държавен и местен характер, като са спазени изискванията на Решение № 12 на Общински съвет – Ботевград от 31.01.2019 год.

Разходите с държавен характер възлизат на 16 018 881 лв. или 93,92 % спрямо уточнения план, разходите с местен характер възлизат на 14 196 902 лв. За дофинансиране на делегираните от държавата дейности са извършени разходи в размер на 1 084 302 лв.

Ф у н к ц и и / Държавни Дейности /	План 2019 г.	Отчет 31.12.2019г	% спрямо плана
Общи държавни служби	1 350 238	1 335 710	98,92
Отбрана и сигурност	122 970	87 429	71,09
Образование	12 142 773	11 577 241	95,34
Здравеопазване	877 198	723 581	82,48
Социално осигуряване	1 890 273	1 670 454	88,37
Почивно дело, култура, религ. дейности	539 519	536 346	99,41
Икономически дейности и услуги	131 515	88 013	66,92
Разходи за лихви	0	107	
Общо	17 054 486	16 018 881	93,92

От таблицата е видно, че в делегираните от държавата дейности най-много разходи са отразени във функция “Образование”- 11 577 241 лв., следва Социално осигуряване – 1 670 454 лв.

Ф у н к ц и и / Местни Дейности/	План 2019г.	Отчет 31.12.2019г.	% спрямо плана
Общи държавни служби	1 891 944	1 859 383	98,27
Отбрана и сигурност	264 791	264 791	100,00
Образование	2 110 897	1 606 402	76,10
Здравеопазване	257 442	156 372	60,74
Социално осигуряване	543 064	438 738	80,78
Жил.с-во,БКС и опазване на околната среда	7 607 336	6 543 329	86,01
Почивно дело,култура,религ.дейности	3 177 394	3 014 941	94,88
Икономически дейности и услуги	325 993	162 722	49,91
Разходи,некласифицирани в др.	150 224	150 224	100,00
Всичко разходи :	16 329 085	14 196 902	86,94

Ф у н к ц и и /Дофинансиране/	План 2019г.	Отчет 31.12.2019г.	% спрямо плана
Общи държавни служби	542 205	529 922	97,73
Образование	454 119	454 119	100,00
Здравеопазване	10 056	10 056	100,00
Социално осигуряване	79 142	81 206	102,60
Почивно дело,култура,религиозна д-ст	8 999	8 999	100,00
Всичко разходи :	1 094 521	1 084 302	99,06

В Дофинансиране на държавните дейности са отчетени разходи за трудови възнаграждения на общинска администрация, както и разходи на училищата във функция Образование, представляващи преходен остатък от 2018г.

Към 31.12.2019 г. наличността по бюджетната валутна сметка на община Ботевград е 61 807 лв.

Извънбюджетни сметки на бенефициенти на Кохезионния и структурните фондове към националния фонд и на Разплащателната сметка на фонд “Земеделие”.

Отчитането на средствата от Европейските фондове се осъществява съгласно указания на МФ и приетата счетоводна политика на общината. Разходването на средствата

се извършва в изпълнение на подписаните договори с Управляващите органи на оперативните програми и бенефициенти на проектите, съобразно бюджета на проекта – по дейности и времеви график.

Постъпленията и усвояването на средствата на Сметките от Европейския Съюз е следното:

Приходи: 8 185 028 лв.
Разходи: 5 339 517 лв.
Крайно салдо: 2 845 511 лв.

По видове оперативни програми, финансирани от ЕС, постъпленията и усвояването на средствата е следното:

НАИМЕНОВАНИЯ НА ФОНДОВЕ И СМЕТКИ	ПРИХОДИ	РАЗХОДИ	НАЛИЧНОСТ
	31.12.2019г.	31.12.2019г.	на 31.12.2019г.
РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ КЪМ ДЪРЖАВЕН ФОНД " ЗЕМЕДЕЛИЕ " :	3 465 421	1 415 396	2 050 025
БЕНЕФИЦИЕНТИ НА КОХЕЗ. И СТРУКТУРНИТЕ Ф. КЪМ НАЦИОНАЛНИЯ ФОНД (ИБСФ-3-КСФ):	4 198 396	3 709 967	488 429
ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ СРЕДСТВА/ДЕС/	521 211	214 154	307 057
ОБЩО ЗА ФОНДОВЕ НА ЕС	8 185 028	5 339 517	2 845 511

2. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на община Ботевград за 2019 г.

Общинският план за развитие на община Ботевград за периода 2014-2020 г. е стратегически документ, в който се съдържат основните насоки за бъдещия просперитет на общината. Основната визия, заложена в Общинския план, може да бъде представена по следния начин: *„Община Ботевград – динамично развиваща се община, с конкурентна икономика, базирана на знанието, висококачествена среда за обитаване, бизнес и рекреация, със съхранени природни и културни ценности, привлекателна за инвестиции и туристически интерес“*. Главната цел, посочена в Общинския план за развитие, е следната: *„Разгръщане потенциала на община Ботевград в социално-икономически план и превръщането ѝ в атрактивна и съхранена среда за местни жители, туристи и инвеститори“*. Основната част от изпълнените през 2019 г. инвестиционни намерения на общината, както и дейностите в социалната сфера са насочени към постигане на заложените в Общинския план цели.

На база представената визия и избраната главна цел през 2019 г. са предприети конкретни действия за изпълнение на приоритетите и специфичните цели на ОПР, реализирани са дейности както въз основа на осигурено европейско и национално финансиране от различни програми, така и посредством отпуснатата целевата субсидия от националния бюджет и Дейностите със собствени бюджетни средства. Основните източници на финансиране от Европейските структурни и инвестиционни фондове са Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Развитие на

човешките ресурси“ 2014-2020 г., Програмата за развитие на селските райони, както и програма Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България – Сърбия.

За постигане на заложените в Общинския план за развитие приоритети и цели и в частност реализиране на **Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдих на населението“** и специфична цел 1.1 **„Доизграждане и модернизиране на техническа инфраструктура“**, мярка 1.1 **„Рехабилитация, ремонт и обновяване на уличната и пътна инфраструктура в община Ботевград“** през 2019 г. в Община Ботевград са предприети мерки за подобряване на наличната техническа инфраструктура и са извършени следните ремонтни дейности, засягащи инфраструктурата на територията на общината, както следва:

- Текущ ремонт на асфалтово покритие в Ботевград, включващ полагане на асфалтобетон по път с. Новачене - с. Гурково - местност "Бабина"; път с. Новачене - с. Боженица; път с. Радотина - с. Краево; път с. Рашково - с. Краево; ул. "Божко Божилов"; ул. "Цар Иван Шишман" част от път I - 1; ул. "Иван Вазов" част от път I - 1; ул. "Захари Стоянов" част от път I - 1; ул. "Г. С. Раковски" част от път I - 1; ул. "Севаст Огнян"; ул. "Витоша"; ул. "Цар Освободител" на обща стойност 10 800 лв.;
- Ремонт на тротоарна настилка по ул. „Свобода“, гр. Ботевград на стойност 93 353,27 лв., включващ подмяна на тротоарни плочи и бордюри;
- "Изграждане на улица от о. т. 73а до о. т. 660в, гр. Ботевград, ПИ с идентификатор 05815.302.1068"
- Изкърпване на асфалтово покритие на части от улици в с. Трудовец и в. з. Лозята на стойност 50 000 лв.;
- Асфалтиране на участъци от улиците "Витиня", "Славейков", "Шипка" и пред Маргинската чешма в с. Врачеш на стойност 40 000 лв.;
- Подмяна на тротоарна настилка и бордюри на ул. "Свобода" и ул. "Гурко" в с. Новачене на стойност 29 988,43 лв.;
- Текущ ремонт на асфалтово покритие по улична мрежа в село Липница на стойност 12 700,42 лв.;
- Текущ ремонт на асфалтово покритие по улична мрежа в село Боженица на стойност 9 826,94 лв.;
- Текущ ремонт на асфалтово покритие по улична мрежа в село Елов дол на стойност 8 115,90 лв.;
- Полагане и разриване на фрезован материал за махала "Харта" в село Краево на стойност 1 895,40 лв.

Подписан е договор за финансиране на проект „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища на територията на община Ботевград“ на стойност 6 968 109,95 лв., който ще се реализира по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. Средствата ще бъдат инвестирани в рехабилитацията на следните общински пътища: път SFO2046: /SFO1093 Новачене – Боженица/Боженица – Граница общ. (Ботевград-Роман) – Курново - ЖП гара Струпеца-Елов дол; SFO1040: /Ботевград-Витиня/ - Врачеш – Врачешки манастир; SFO2047: Ботевград - летовище Зелин и SFO3056:/SFO3054 Новачене – Липница - Елов дол.

В изпълнение на мярка **„Поетапна подмяна на водопроводната мрежа в общината“**, към специфична цел 1.1, през 2019 г. започна изпълнението на проект „Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителните системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е. ж. на територията на община Ботевград“, финансиран по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички

видове малка по мащаби инфраструктура” по Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., чиято обща стойност е 7 019 481,50 лв. В рамките на проекта е предвидено да се извърши реконструкция на водопроводните мрежи в селата Скравена, Литаково и Новачене.

В края на декември 2018 г. община Ботевград получи втори транш в размер на 200 000 лв. по споразумение между МРРБ и Община Ботевград за трансфер на средства за обекта: “Реконструкция на водопроводната мрежа на град Ботевград“. С това финансиране през 2019 г. беше подменена мрежата от ул. „Гурко“ /при светофара/, по части от улици „Георги С. Раковски“, „Витоша“ и „Славейков“ /до Стара река/. През 2019-та година МРРБ отпусна трети транш в рамките на споразумението на стойност 837 812 лв. С тях водопроводният пръстен е продължен от ъгъла на ул. „Захари Стоянов“ по ул. „Георги Сава Раковски“ до пресечката на ул. „Гурко“.

В с. Врачеш през 2019 г. са извършени подмяна на тротоарна настилка и на водопровод между о. т. 297, през о.т.295 до о. т.326 и полагане на тротоарни плочи и бордюри на обща стойност 12 427.42 лв.

Извършен е ремонт на водохващане на река Милкьовица за с. Гурково на стойност 4 897,92 лв.

В рамките на специфична цел 1.1. „Доизграждане и модернизиране на техническа инфраструктура“ през 2019 г. са извършени и следните дейности:

- ремонт на Стубленска чешма, находяща се на пл. "Саранск" в гр. Ботевград на стойност 3 457.06 лв.;
- В село Трудовец е извършено текущо почистване на реките "Касица", "Бистрица" и "Черниш" на стойност 10 007,70 лв.

В рамките на Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдих на населението“ и специфична цел 1.1 „Доизграждане и модернизиране на техническа инфраструктура“ предстои реализацията на проект „Изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на РСУО-Регион Ботевград“ по ОП „Околна среда“, Приоритетна ос 2 „Отпадъци“, процедура „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“. Проектът се изпълнява в партньорство с общините Правец и Етрополе и е на обща стойност 9 600 617.51 лв. Основната цел на проекта е чрез изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци да се намали количеството депонирани битови отпадъци на територията на трите общини.

В изпълнение на заложените в Общинския план за развитие към **Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдих на населението“** и специфична **цел 1.2 „Обновяване и благоустрояване на жилищната среда“** **мярка 1.2 „Санитарне, ремонт и мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради“** и **мярка 4.3 Ремонт и мерки за енергийна ефективност на административни и обществени сгради“** през 2019 год. приключи реализацията на 8 проекта, изпълнявани по процедура „Енергийна ефективност в периферните райони“ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. на обща стойност 9 638 331,39 лв. В рамките на осемте проекта са изпълнени мерки за повишаване на енергийна ефективност на 5 публични и 18 многофамилни жилищни сгради в град Ботевград.

През 2019 г. са подписани договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализацията на шест проекта за въвеждане на мерки за енергийна ефективност,

финансирани по процедура „Енергийна ефективност в периферните райони-2“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. В рамките на шестте проекта ще бъдат обновени 5 обществени и 17 многофамилни жилищни сгради, разпределени както следва:

- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 1” на обща стойност 1 121 903,78 лв., включващ сградата на РУ на МВР Ботевград и четири многофамилни жилищни сгради с адреси ул. „Славейков“ № 20, вх. А, Б, ул. „Янтра“ № 4, ул. „Стефан Караджа“ № 2, ул. „Стара планина“ № 16;
- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 2” на обща стойност 1 127 862,10 лв., включващ сградата на Военен клуб и три многофамилни жилищни сгради с адреси ул. „17-ти ноември“ № 7, ул. „Бенковска“ № 26, вх. А и ул. „Г.С. Раковски“ № 25, вх. Б, бул. „България“ № 4
- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 3” на обща стойност 1 154 690,18 лв., включващ сградата на ДГ „Кокиче“ и две многофамилни жилищни сгради с адреси бул. „Цар Освободител“ № 18 и бул. „Трети март“ № 83
- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 4” на обща стойност 1 137 064,66 лв., включващ сградата на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и две многофамилни жилищни сгради с адреси бул. „България“ № 8 и ул. „Стара планина“ № 18;
- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 5” на обща стойност 1 102 262,88 лв., включващ сградата на физкултурния салон на ОУ „Н. Й. Вапцаров“ и две многофамилни жилищни сгради с адреси ул. „Александър Стамболийски“ № 39, вх. А, Б и ул. „Патриарх Евтимий“ № 70, вх. А, Б, В;
- проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 6” на обща стойност 1 115 700,20 лв., включващ четири многофамилни жилищни сгради с адреси ул. „Гурко“ № 11, бул. „Цар Освободител“ № 20, ж. к. Васил Левски № 24, бул. „Трети март“ № 73.

В изпълнение на предвидената към **специфична цел 1.2. „Обновяване и благоустрояване на жилищната среда“** мярка **„Подмяна на цялата осветителна инсталация на община Ботевград“** през 2019 г. продължава подмяната на уличното осветление с енергоспестяващи ЛЕД осветители в Ботевград и в големите села, като общата стойност е 82 926 лв.

В изпълнение на мярка **„Изграждане на детски площадки и спортни площадки в междублокови пространства и зелени площи в общината“** към специфична цел 1.2 през 2019 г. на територията на град Ботевград се изгради нов мини парк в старата част на ж.к. „Васил Левски“ на стойност 310 715 лв., осигурени от собствени приходи на общината. Изградени са пешеходни алеи, обособени са зелени площи, в част от които е посадена подходяща растителност, а други са затревени. Жив плет от различни видове храсти ще отделя и обезопасява парка от уличките покрай него. Монтирано е парково осветление, подменени са подземните комуникации.

Изградени са и общо 13 детски площадки в: кв. 171 (бл. 50), ПИ 05815.304.744; кв. 81 (китайската стена), ПИ 05815.305.86; кв. 139, ПИ 05815.305.390; кв. 105 „Стара

планина“; Ул. „Хан Аспарух“, бл. 10; ж.к. Саранск, ул. „Плиска“; ж.к. Васил Левски (пред бл.61); Детска площадка в Градски парк част от II етап „Благоустрояване и реконструкция на Градски парк“; ж.к. Саранск – ул. „Зелинград“; ж.к. Васил Левски, бл. 44; Манастир „Рождество на пресвета Богородица“, в.з. Зелин; в с. Радотина и в с. Новачене на обща стойност 119 948 лв.

През 2019 г. жители на общината събраха необходимите средства за закупуване на 4 броя спортни съоръжения - тип стрийт фитнес в рамките на благотворителната инициатива „Жълти стотинки за здрав дух в здраво тяло“. Съоръженията бяха монтирани в градинката до ДЯ „Здравец“.

Община Ботевград реализира три проекта към ПУДООС по Национална кампания „За чиста околна среда – 2019 година“ на обща стойност 29 662,58 лв.: „Нашето село Гурково - чисто и подредено“, „Изграждане на кът за отдих и детска площадка в с. Скравена – мост между поколенията“ и „Спорт и отдих за всички“ в с. Трудовец.

По програма „Красива община“ бяха реализирани 13 (тринадесет) проектни предложения за облагородяване на междублоковите пространства и квартални градинки в Ботевград и селата, две от тях са в с. Трудовец, едно в с. Литаково, а останалите 10 - на територията на град Ботевград.

В изпълнение на специфична цел 1.3. **„Обновяване и модернизирание на обществени пространства“ и мярка „Нова визия за градски парк – Ботевград“** през 2019 г. община Ботевград осигури над 647 556 лв. от собствени приходи за реализирането на втори етап от реконструкцията на градския парк. Ремонтните дейности обхващат възстановяване и разширяване на зоните за отдих и спорт, цялостно благоустрояване с цел създаване на условия за активен и пасивен отдих на хора от всички възрасти. Изгражда се подземна и надземна инфраструктура, ландшафтно оформление и парково обзавеждане. Изградена бе и атрактивна детска площадка в Градския парк от естествени материали като част от II-ри етап „Благоустрояване и реконструкция Градски парк“ на обща стойност 65 000 лв.

С цел реализацията на мярка **„Обновяване на инфраструктурата на Централна градска част в гр. Ботевград“** през 2019 г. на обществено обсъждане бе подложена „Концепция за пространствено и архитектурно-художествено оформление на централна градска част на Ботевград“.

През 2019 г. бе подписан договор за субсидия за изпълнение на проект „Хетеротопии“, финансиран по програма Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Сърбия. Проектът ще се реализира в партньорство с Народен музей, гр. Лесковац, Сърбия. Предвидените по проекта дейности за социализация и експониране на Часовниковата кула, за реализиране на Музей на открито и за обособяване на Промотиращ център ще спомогнат за реализацията на мярка **„Обновяване на инфраструктурата на Централна градска част в гр. Ботевград“** към специфична цел 1.3, както и за изпълнението на мерки **„Съвременни системи за ориентация и информация“** и **„Изграждане и възстановяване на туристическа инфраструктура“** към специфична цел 4.1 на ОПР.

В изпълнение на мярка **„Изграждане на нова спортно-материална база в селата Новачене, Врачеш, Литаково и Скравена“** към специфична цел 1.3 през 2019 г. са изградени минифутболни игрища с изкуствена трева в селата Врачеш и Скравена.

Извършено е благоустрояване на площадно пространство и ремонт на градина в с. Врачеш община Ботевград – етап 2, разположени в терен между осови точки - 3, 326, 305, 1, 16 и 298 като част от реализацията на мярка „**Обновяване на площадно пространство в с. Врачеш**“ към специфична цел 1.3 на Общинския план за развитие.

Като подготвителна дейност, предхождаща изпълнението на мярка „**Основен ремонт и преоборудване на МБАЛ**“ към специфична цел 2.1 „**Обновяване на социална инфраструктура**“, Приоритет 2 „**Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора**“, през 2019 г. на обществено обслужване бе подложен изготвения проект за „**Въвеждане на енергоспестяващи мерки и основен ремонт на сградите на МБАЛ – Ботевград**“.

В изпълнение на мярка „**Ремонт и ново оборудване на детски и учебни заведения**“ към специфична цел 2.1 през 2019 г. бяха извършени следните дейности:

- Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на Филиал „Детелина“ към ДГ „Иглика“, гр. Ботевград на стойност 702 292.54 лв. – дейностите са изпълнени в рамките на проекта на община Ботевград, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. ;
- Ремонт на кухненски блок и дворно пространство в ДЯ "Детелина" филиал на ДГ "Иглика" в гр. Ботевград на стойност 319 072.09 лв., съфинансиран по Проект „Красива България“ на Министерство на труда и социалната политика;
- Ремонт помещения в сградата на ДГ „Слънце“ в гр. Ботевград на стойност 1 437,66 лв.;
- Текущ ремонт на учителска стая и помещения за музейна сбирка в сградата на ОУ "Любен Каравелов" в с. Трудовец на стойност 6 603,47 лв.;
- Въвеждане на мерки за енергийна ефективност на сградата на ДГ „Здравец“, с. Трудовец – на стойност 74 769,19 лв.;
- Основен ремонт на електро, ВиК и ОВ инсталации и вътрешни помещения в ДГ „Здравец“, с. Трудовец на стойност 311 450,40 лв.;
- Ремонт покрива на сградата на начален етап на ОУ "Васил Левски" в село Литаково на стойност 39 933,36 лв.;
- Ремонт, подмяна на дограма в ДГ "Зора", село Новачене на стойност 29 997,68 лв.;
- Изпълнение на пакет мерки за повишаване на енергийната ефективност за сградата на ОДЗ „Детелина“, с. Скравена на обща стойност 123 042,55 лв., осигурено финансиране от Национален Доверителен Еко Фонд и средства от общинския бюджет;
- Ремонт на покрив, изграждане на мълниезащита и ремонт на външни стъпала, парапет и алея на сградата на ОДЗ „Детелина“, с. Скравена на стойност 50 000 лв.

В изпълнение на мярка „**Ремонт и ново оборудване на 10-те читалища**“ към специфична цел 2.1 през 2019 г. бяха извършени следните дейности:

- Ремонт на голям салон в НЧ "Христо Ботев-1884", гр. Ботевград, включващ демонтаж на седалки; циклене, фугиране и лакиране на паркет на стойност 12 613,63 лв.;

- Изграждане на вътрешна сградна газова инсталация в НЧ "Христо Ботев 1884", гр. Ботевград на стойност 5 005,20 лв.;
- Монтаж на система Fenix - отопление на улици и водосточни тръби в "НЧ "Христо Ботев-1884", гр. Ботевград на стойност 1 010,81 лв.;
- Обръщане на врати с фаянсови плочки в НЧ "Христо Ботев 1884", гр. Ботевград на стойност 1 700,40 лв.;
- Подмяна на дървени врати в тоалетни на НЧ "Христо Ботев 1884", гр. Ботевград на стойност 1 764,00 лв.;
- Ремонт на покрив висока част, подмяна на дограма и вътрешен ремонт в НЧ "Никола Ракитин 1890", с. Трудовец на стойност 58 878,00 лв.;
- Ремонт на дограма, електроинсталация и отоплителна инсталация в сградата на НЧ Светлина 1900", с. Литаково на стойност 22 000,00 лв.

В рамките на специфична цел 2.1 „Обновяване на социална инфраструктура“ се изпълнява проект „Поддай ръка“ на обща стойност 932 821.31 лв., финансиран по процедура „Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца“, приоритетна ос „Регионална социална инфраструктура“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. В рамките на проекта се предвиждат осигуряване на подходяща инфраструктура за бъдещото функциониране на социалните услуги Център за обществена подкрепа /ЦОП/ и Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства /ДЦПДУТС/.

В изпълнение на **Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“**, специфична цел **2.2 „Образователна и социална интеграция на рискови групи“**, мярка **„Стимулиране образователната интеграция на рискови групи, малцинства и хора в неравностойно положение“** Община Ботевград изпълнява проект „Образование и заетост - за бъдещето на местната общност в Ботевград“ по процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование - Компонент 1” на обща стойност 887 532.90 лева, като финансирането е осигурено по ОП РЧР и ОП НОИР. В рамките на дейностите по проекта, финансирани по ОП РЧР за период до 12 месеца на длъжностите „Метач“ и „Работник озеленяване“ са назначени 40 трайно безработни лица без образование или с ниско такова, разкрит е Център за развитие на общността, предоставят се здравно-социални услуги на лица от уязвими групи. В рамките на дейностите по проекта, финансирани по ОП НОИР в детските градини и ОУ „Васил Левски“, гр. Ботевград се реализират мерки за подобряване на образователната среда чрез включване в клубове по интереси, осигуряване на психологическа подкрепа на децата и учениците, насърчаване участието на родителите, допълнително обучение по български език за учениците от първи до седми клас, допълнителни занимания със застрашени от отпадане от училище ученици от етническите малцинства, кариерно консултиране и професионално ориентиране на учениците.

В процес на реализация е проект "Адаптация и изпълнение на социални иновации за заетост на маргинализирани групи, чрез обществени поръчки" по процедура „Транснационални партньорства“, ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 г. на стойност 123 637,76 лв. Основната цел на проекта е обмяна на опит от общински служители в сферата на човешките ресурси - за създаване на работни места, възможности за стаж и чиракуване, работни навици за хора, отдалечени от пазара на труда с много ниско

образование. Проектът се изпълнява в партньорство с Национален институт за здравеопазване и социални грижи (НИЗСГ), Хелзинки, Финландия.

В изпълнение на **специфична цел 2.2 „Образователна и социална интеграция на рискови групи“** през 2019 г. Община Ботевград изпълни проект „Прозорец към света-подкрепа на деца и младежи с увреждания“, финансиран от Фонд „Социална закрила“ към МТСП. В рамките на проекта е предоставена възможност за допълнителни занимания на децата и младежи с увреждания чрез иновативните услуги арттерапия, кулинарна терапия и хипотерпия.

По проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Ботевград и община Мирково“, финансира по ОП РЧР, са назначени двама здравни консултанти, които предоставят почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги на 95 лица с увреждания или над 65 годишна възраст за период от 12 месеца.

В община Ботевград работят трима здравни медиатори, чиято дейност е свързана с улесняване достъпа до здравеопазване на уязвими групи във връзка с ваксинно-профилактика, разрешаване на различни казуси, провеждане на беседи в ромските квартали на здравни теми. Здравните медиатори участват в семинари, обучения и съвместна работа с институции, както и съвместно с членовете на Местната активна група – Ботевград.

В рамките на Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“, специфична цел 2.2 „Образователна и социална интеграция на рискови групи“ се изпълнява и мярка *„Развитие на услугата личен асистент, социален помощник и домашен социален патронаж“*. И през 2019 г. се запазват съществуващите социални услуги - Дом за стари хора, Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания /ЦНСТДМУ/, Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/, Дневен център за деца и младежи с увреждания /ДЦДМУ/, Обществена трапезария, Личен асистент.

От 01.01.2019 г. услугата „Дневен център за деца и младежи с увреждания“ премина в делегирана държавна дейност с капацитет 20 места, но реално ползвана от 35 потребители, като разликата се дофинансира от собствени средства на община Ботевград. В ДЦДМУ се предлага психологическа и педагогическа подкрепа, кинезитерапия, възпитателни дейности, медицински грижи и отглеждане на деца и младежи с трайни увреждания.

По Закона за личната помощ е предоставена услугата личен асистент на 150 лица с увреждания, сред които и деца с увреждания. Чрез предоставянето на социалната услуга „личен асистент/домашен помощник“ се осигурява и заетост на безработни лица за облекчаване положението на семейства, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи. По този начин се осигурява постоянно полагане на грижи на хора с увреждания или тежко болни лица.

Община Ботевград като бенефициент по проект „Предоставяне на топъл обяд в община Ботевград“ предоставя услугата „обществена трапезария“ на 170 лица с ниски доходи и пенсии или самотно живеещи лица. Чрез услугата ежедневно се предоставя топъл обяд в Обществена трапезария и по домовете на нуждаещите се лица на територията на община Ботевград.

Запазва се и услугата Домашен социален патронаж, като на 70 лица, заявили желание да ползват услугата, също се доставя топла храна.

В изпълнение на **специфична цел 2.3 „Достъпна среда“, мярка „Изграждане на достъпна среда до административни, културни, образователни, здравни и спортни обекти“** Община Ботевград изпълни проект „Изграждане на външен асансьор към административната сграда на община Ботевград“ на стойност 113 757 лв. по мярка M01-01 „Осигуряване на достъпна среда на обществени сгради“ по Проект „Красива България“ на МТСП. С реализирането на проекта се осигурява достъпна среда за лица в неравностойно положение, подобрява се достъпа им до услугите в администрацията и се изпълняват нормативните изискванията на Наредба № 4 от 1 юли 2009 година.

В изпълнение на **Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“** през 2019 г. е извършено следното:

- 560 000 лева са осигурени от бюджета на общината за заплащане на таксите на 5-6 годишните деца в задължително предучилищно обучение в детските градини, както и 50% от дължимата такса за детска градина и детска ясла на децата до-5 годишна възраст;
- Община Ботевград изплати 63 400 лв. еднократна финансова помощ на 134 майки за новородените им деца;
- Изплатени са 16 400 лева от собствени приходи на общината за Великденски помощи на пенсионерите;
- Изплатени са 1645 лева еднократно финансово подпомагане на 13 деца с изявени дарби, на един ученик е отпусната едногодишна стипендия в размер на 1620 лева;
- Осигурени са 30 550 лева за летен отдих на 170 ученици от 1 до 7 клас за постигнат отличен успех;
- С 10 170 лева е подпомогната дейността на пенсионерските клубове;
- Изплатени са финансови средства в размер на 12 198 лева за подпомагане на ветерани от войните и военноинвалиди и за осигуряване на дърва за огрев на същите;
- Осигурени са 1 330 лева за безплатни профилактични прегледи на жители на общината в пенсионна възраст;
- С 19 550 лева са подпомогнати 19 жители на общината с инцидентно възникнали нужди /предимно за лечение/;
- Осигурен е безплатен транспорт на ученици и хора в пенсионна възраст.

В изпълнение на **Приоритет 3 „Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и развитие на човешките ресурси“** през 2019 г. е осигурена заетост на 95 лица - 7 човека са назначени на длъжност „Озеленител“ по Регионална програма за заетостта; осигурена е временна заетост на 20 лица в ОП „БКС“ по Програма за отработване на общински наеми, по проект „Обучение и заетост“ са наети 20 лица с увреждания на длъжност „Чистач/хигиенист“ и „Помощник възпитател“ за срок от 24 месеца; 2 лица с увреждания са наети по НП ЗОХТУ, както и 6 човека по програма към КНСБ за период от три месеца. По проект „Образование и заетост - за бъдещето на местната общност в Ботевград“ по процедура по ОП РЧР за период до 12 месеца на длъжностите „Метач“ и „Работник озеленяване“ са назначени 40 трайно безработни лица без образование или с ниско такова.

В изпълнение на **Приоритет 4 „Местно развитие и укрепване на административния капацитет“, мярка „Съвременни системи за ориентация и информация“**, в рамките на Механизма за свързване на Европа /проект WiFi4EU/, на база Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства между Община Ботевград и Европейската комисия чрез Изпълнителна агенция за иновации и мрежа са отпуснати

15 000 евро за изграждане на точки за безплатен интернет достъп. През 2019 г. са изградени 14 точки за достъп, чрез които гражданите могат да използват неограничено и безплатно интернет в следните зони: Ботевград - пл. Освобождение (Община Ботевград, НЧ Христо Ботев 1884, Часовникова кула, паметник Стамен Панчев, Исторически музей), Ротондата, градския парк, градския стадион, градския басейн, в селата Трудовец, Врачеш, Скравена, Литаково и Новачене - централна част.

През 2019 г. продължава изграждането на системата за видеонаблюдение, чрез която се наблюдават възлови точки от територията на град Ботевград и селата от общината, като за целта са поставени нови 17 камери за видеонаблюдение на територията на град Ботевград

За изпълнение на мярка **„Култура без граници“** към **специфична цел 4.1 „Опазване на културното наследство и развитие на туризма“** през 2019 г. бе изготвено и проектно предложение „Традиции в съвременето, представени от деца и младежи“, с което Община Ботевград в партньорство с исландската организация North Consulting кандидатства по програма „Културно предприемачество и културно наследство“ на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. за финансиране на детски фестивал с уъркшопове, както и обучения на специалисти в областта на изкуствата /танцово и музикално, приложно, изящно и ново дигитално/.

В изпълнение на специфична цел 4.1 „Опазване на културното наследство и развитие на туризма“ през 2019 г. са извършени следните дейности:

За четвърта поредна година Община Ботевград организира най-мащабното събитие в града - Великденски събор, в което се изявиха над 500 участници и бе посетено от повече от 15 000 души;

Проведени са следните събития:

- Традиционен фолклорен събор в местността „Урвишка поляна“ над село Боженица;
- Дефилир на духовите оркестри и мажоретни състави - Ботевград 2019“;
- Инициативата „Мартенски дни на изкуствата“;
- Фестивал на бъчвата“, с. Врачеш;
- Втори национален фолклорен фестивал „Златни нишки“, с. Трудовец;
- Първи международен детски фестивали др.

За подпомагане културната дейност и развитие на културните прояви са закупени нови музикални инструменти за Литаковската духовна музика, нови фолклорни костюми за ТС „Мургаш“ към НЧ „Събуждане“, с. Врачеш и представително облекло за Мажоретен състав към НЧ „Христо Ботевград 1884“, гр. Ботевград.

Проведени са и следните туристически събития, заложи в Събитийния календар на общината за 2019 г.:

- „Ден на Жабешкото благо“ и Международен ден на водата;
- Офроуд състезание в с. Трудовец;
- Пленер на занаятите в с. Боженица;
- Ботевград Dawnhill и държавен шампионат по планинско спускане.

През 2019 г. са добавени новокатегоризирани туристически обекти и е обогатена информацията на вече създадени профили на места за настаняване. Публикуват се новини за предстоящи събития, инициативи, участия в туристически борси, конкурси и награди в туризма. Актуализирана е наличната на сайта Google my maps карта, като са отбелязани

места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, културно – исторически и природни забележителности, както и административни сгради и медицински заведения.

Добавен е банер „Ден в Ботевград“, който цели да представи на потребителите на сайта, предложение за еднодневна визита на значими туристически обекти в община Ботевград. Направена е регистрация на община Ботевград в Trip Advisor, създаден е и профил в Instagram. Профилите ще бъдат поддържани и обогатявани периодично. Добавена е към сайта услугата Google Analytics и ежесечно се получава справка за трафика на потребление на www.visitbotevgrad.com.

Подготвена и излезе от печат нова карта на Ботевград с информация за местоположение, кратка история и характеристика на града, някои от културно-историческите и природни забележителности, манастири и събития. Подбрани са красиви фотоси, кореспондиращи с текстовото съдържание и цялостното оформление на картата. Поставени са рекламните пана с туристически забележителности, събития и атракции на 12 автобусни спирки, както и стикери на Wiki Ботевград с QR код.

Изготвена е промотираща рекламна страница на община Ботевград в пътен атлас на България. Страницата съдържа кратко представяне на общината, някои от най-значимите туристически забележителности и обекти, снимки.

Публикувана е рекламна статия във вестник „Движение BG“, целяща популяризиране на събитията, провеждани в общината. Публикувана е рекламна статия в списание „Туризм и отдих“, съдържаща снимки и информация за туристически обекти. На 14-16.02.2019 г. общината взе участие в туристическа борса „Ваканция и СПА Експо 2019“ на щанда на Министерството на туризма. Община Ботевград участва в МТИ „Културен Туризм“ 18-21.04.2019г. гр. Велико Търново с рекламни материали на щанда на Тур Ре Марк. Взето е участие в конкурса READ and TRAVEL с инициативата Wiki Ботевград, като са изпратени линк, снимки и резюме, какво представлява първия Wiki град в България.

Община Ботевград взе участие в „Годишни награди в туризма за 2019 г.“ в категория „Туристическо събитие“ със събитието „Великденски събор“, а постигнатият резултат в класацията е второ място от всички 17 класирани за участие събития в България.

В изпълнение на приоритет 4 и мярка „**Ремонт и мерки за енергийна ефективност на административни и обществени сгради**“ през 2019 г. са извършени следните ремонтни дейности:

- Основен ремонт покрива на Исторически музей, гр. Ботевград на стойност 16 002 лв.;
- Ремонт на покрива на сградата на "Битов комбинат" в с. Новачене на стойност 40 132.94 лв.;
- Ремонт на покрив на сградата на Здравна служба в с. Скравена на стойност 23 120.38 лв.;

По отношение повишаване енергийната ефективност на обществени сгради на територията на общината и в изпълнение на посочената по-горе мярка през 2019 г. са реализирани и следните обекти:

- Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на НЧ „Христо Ботев 1884“, гр. Ботевград на стойност 1 281 910.21 лв. с финансиране по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.;
- Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в административната сграда на Община Ботевград – 1 839 306.34 лв. с финансиране по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

На 18.11.2019 г. е сключен договор между Община Ботевград и Държавен фонд „Земеделие“ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проект „Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общински сгради на територията на

Община Ботевград, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“ на стойност 462 425,83 лв. по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. В рамките на проекта ще бъдат изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност в сградите на кметствата Врачеш, Скравена, Литаково и Елов дол.

В изпълнение на мярка **„Ремонт на сградите на кметствата във всички населени места на общината и на сградата на общинска администрация“** през 2019 г. е извършено следното:

- Ремонт на помещения в сградата на общинска администрация за направа на Промотиращ център в гр. Ботевград на стойност 50 644.86 лв.;
- Доставка и монтаж на интериорни врати и изпълнение на интериорно-завършващи покрития в сградата на общинска администрация Ботевград на стойност 59 464,69 лв.;
- Ремонт на отоплителна инсталация за захранване на отоплителни завеси на входни врати в административната сграда на община Ботевград на стойност 8 227.68 лв.;
- Ремонт на помещения в сградата на общинска администрация - клуб на инвалида, клуб на пчеларя, пенсионерски клуб и санитарни помещения, гр. Ботевград на стойност 53 979.67 лв.;
- Ремонт на подова конструкция в зала Ботевград в сградата на общинска администрация Ботевград на стойност 16 789.92 лв.;
- Текущ ремонт на сградата на кметство село Липница на стойност 10 079.98 лв.

В изпълнение на мярка **„Обучения на общинската и държавната администрация за повишаване на квалификацията и професионалните умения“** към специфична цел 4.3 **„Ефективно и качествено управление“** продължава изпълнението на проект **„Мерки за максимизиране на административния капацитет на община Ботевград в сферата на енергийната ефективност“** по ОП „Региони в растеж“, Процедура „Бюджетна линия за 28 общини на малки градове от 4-то ниво съгласно НКПР“, приоритетна ос 8 **„Техническа помощ“** целящ максимизиране на административния капацитет на служители в община Ботевград, които участват в подготовката и управлението на проекти по процедура BG16RFOP001-2.001 **„Енергийна ефективност в периферните райони“** чрез участие в общо четири събития, представляващи специализирани обучения, семинари и конференции по темите, засягащи прилагането на мерките за енергийна ефективност на обща стойност 51 200,00 лв. През 2019 г. 16 служители на община Ботевград успешно преминаха обучителен семинар на тема: **„Обновяване на сградния фонд: водещи принципи и възможности в сферата на енергийната ефективност в обществени сгради в община Ботевград“**.

В изпълнение на мярка **„Въвеждане на електронно правителство в общинската администрация“** към специфична цел 4.3 през 2019 г. община Ботевград се присъедини към системата за Сигурно електронно връчване. Електронното връчване (е-Връчване) е система, която позволява изпращане и/или получаване и съхраняване на електронни документи за/от публични органи, физически и юридически лица. Комуникацията чрез системата за е-връчване замества класическия метод за доставка на писма и е в съответствие с чл. 43 от Регламент (ЕС) № 910/2014, и чл. 26, ал.2 и ал.4 от Закона за електронното управление (ЗЕУ). Модула за е-Връчване се използва чрез потребителски интерфейс на адрес <https://edelivery.egov.bg/>. Достъпът през интерфейса се осъществява

след регистрация чрез средство за идентификация на потребителите (квалифициран електронен подпис, ПИК на НОИ и други, приети с държавен акт).

През уеб интерфейса на Системата за е-Връчване <https://edelivery.egov.bg> за регистрирани потребители са достъпни услугите: "Предоставяне на достъп на физически лица до информация, свързана с тях и съхранявана в регистри на първични администратори" и "Предоставяне на персонална справка на физическо лице за достъп от трети лица до негови данни, налични в регистри, през Средата за междурегистров обмен RegiX". Услугата "Предоставяне на достъп на физически лица до информация, свързана с тях и съхранявана в регистри на първични администратори" предоставя на всяко физическо лице с регистрация в Системата за сигурно е-връчване достъп до съхраняваните за него данни в регистри на първични администратори. Услугата дава възможност на потребителите да сигнализируют институциите при неверни или непълни данни и обстоятелства в поддържаните от тях първични регистри. Услугата "Предоставяне на персонална справка на физическо лице за достъп от трети лица до негови данни, налични в регистри през Средата за междурегистров обмен RegiX" позволява всяко физическо лице, регистрирано в системата, да направи справка за достъп до личните му данни от трети лица и свързаните с обстоятелството правни основания. Услугите са достъпни през уеб интерфейса на Системата за е-Връчване www.edelivery.egov.bg с регистрация чрез квалифициран електронен подпис или ПИК на Националния осигурителен институт (НОИ).

Община Ботевград се присъедини към Единния модел на заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги. Чрез единния модел се предоставя възможност на гражданите и бизнеса за централизирано заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги и информация, свързана с тях. Целта е чрез предоставянето на ЕАУ чрез централизирано заявяване да се намали административната тежест и да се оптимизират процесите по административно обслужване на гражданите и бизнеса.

Чрез единния модел Община Ботевград предоставя 50 /петдесет/ броя електронни услуги по Гражданска регистрация и административно обслужване, Териториално и селищно устройство, Местни данъци и такси, Общинска собственост, транспорт и търговия и Екология. Заявяването на услугите става чрез е-услуга в Единния портал на ДАЕУ, след попълване и подписване на форма-заявление и прилагане към него на съпътстващи документи и извършване на плащане чрез системата за електронно плащане (е-плащане). Резултатът от услугата се предоставя по указания от заявителя канал за доставка.

В изпълнение на **специфична цел 4.3 „Ефективно и качествено управление“** през 2019 г. е извършено и следното:

- С Решение № 28 от 19.12.2019 г. на Общински съвет на община Ботевград е създадено звено „Организационно-техническо обслужване на Общински съвет Ботевград“ с две щатни бройки.
- През 2019 г. е проведен конкурс за длъжността началник на отдел „Териториално и селищно устройство“.

Съобразно описаното до тук бяха представени конкретните действия за 2019 г. за изпълнение на приоритетите и специфичните цели на Общинския план за развитие.

За отбелязване на напредъка по заложените критерии следва да се използват различни количествени и качествени индикатори, предварително посочени в Общинския план за развитие. Индикаторите за наблюдение, съгласно действащите разпоредби на ППЗРР / чл. 80, ал. 1 и 2/, отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение. Посочените

индикатори е необходимо да представят конкретни продукти, резултатите и въздействието от изпълнението на целите и приоритетите за развитие.

Често срещана трудност при измерване на постигнатите резултати е периодът на отчитане на индикаторите за въздействие, тъй като тяхното осъществяване се забелязва в средносрочен и дългосрочен период и могат да бъдат измерени по-скоро веднъж в края на периода, а не да се отбележи напредък в рамките на една година. Поради този факт индикаторите за наблюдение, по които може да се отбележи напредък за 2019 г. спрямо базовата стойност към момента на разработване на Общинския план за развитие през 2013 г., се характеризират основно като индикатори за резултат, имащи количествено изражение, като само за част малка част от всички индикатори за наблюдение може да се отбележи напредък, измерим като индикатор за въздействие.

Съгласно представените в Общинския план за развитие 2014-2020 г. индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на заложените приоритети и цели постигнатият напредък конкретно за 2019 г. може да се представи по следния начин в табличен вид:

Таблица № 5 Индикатори за постигнатите резултати на база ОПР за 2019 г.

Специфична цел	Вид индикатор	Индикатор	Брой/дължина
Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдих на населението“			
<i>СЦ 1.1 „Доизграждане и модернизиране на техническа инфраструктура“</i>	Индикатори за резултат	Обновена водопроводна мрежа	1380 м
<i>СЦ 1.2. Обновяване и благоустрояване на жилищната среда</i>	Индикатори за резултат	Брой многофамилни жилищни сгради с внедрени мерки за ЕЕ	12
	Индикатори за резултат	% подменени осветителни тела	80%
	Индикатори за резултат	Брой новоизградени детски и спортни площадки	15
<i>СЦ 1.3. Обновяване и модернизиране на обществени пространства</i>	Индикатори за резултат	Брой населени места с новоизградени спортни съоръжения	4
	Индикатори за въздействие	Брой хора, облагодетелствани от новоизградената спортна инфраструктура	5 566

Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“			
<i>СЦ 2.1 „Обновяване на социална инфраструктура“</i>	Индикатори за резултат	Брой обекти на социалната инфраструктура, получили ново оборудване	2
	Индикатори за резултат	Брой ремонтирани читалища	3
	Индикатори за резултат	Брой санирани детски и учебни заведения с внедрени мерки за ЕЕ	4
<i>СЦ 2.2 Образователна и социална интеграция на рискови групи</i>	Индикатори за въздействие	Брой хора, ползващи услугите на Дневен център за деца и младежи	35
<i>СЦ 2.3. Достъпна среда</i>	Индикатори за резултат	% административни, културни, образователни, здравни и спортни обекти с осигурена достъпна среда	10 %
	Индикатори за въздействие	% от населението облагодетелстван от осигурената достъпна среда	5 %
Приоритет 4 „Местно развитие и укрепване на административния капацитет“			
<i>СЦ 4.1. Опазване на културното наследство и развитие на туризма</i>	Индикатори за резултат	Брой хора взели участие в туристическите и културни събития	16 000
<i>СЦ 4.3. Ефективно и качествено управление</i>	Индикатори за резултат	Брой проведени обучения на общинска и държавна администрация	1

3. Предприети действия за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г.

3.1. Мерки за наблюдение и механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Предмет на наблюдение и оценка е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие, на база резултатите от подготовката и изпълнението на специфичните цели и проектите. В цялостния процес на наблюдение и оценка на ОПР на община Ботевград за периода 2014-2020 г. следва да участват кметът на общината, кметовете на кметствата и кметските наместници, експерти от общинската администрация, представители на Общински съвет – Ботевград, неправителствени организации, представители на местния бизнес, социални и икономически партньори на общината.

Управлението на изпълнението на ОПР се осъществява от кмета на общината и общинската администрация.

Наблюдението спомага за проследяване на напредъка в изпълнението на плана, събирането на актуални данни за текущото социално-икономическо положение на общината. Чрез процеса на мониторинг и контрол се осигурява по-добра осведоменост на заинтересованите страни, извършва се съпоставка на използваните ресурси с получените резултати и в крайна сметка цялостния процес води до генерирането на по-добри решения за развитие на община Ботевград.

Актуална справка относно изпълнените и текущите проекти, осъществявани чрез финансиране по Оперативни програми и чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство се изготвя въз основа на публикуваната в ИСУН информация за проектите на територията на общината.

В ОПР е представена в детайли „Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на общинския план за развитие на община Ботевград през периода 2014-2020 г.“, която обаче не съдържа общи индикатори, измерващи глобалния ефект от реализация на Общинския план, а единствено индикатори, проследяващи изпълнението на приоритетите и специфични цели на ОПР (индикатори за резултат и индикатори за въздействие) с посочени базова и целева стойност. С представените по този начин индикатори може да се отчете постигнат напредък само след приключване на предвидените дейности, липсата на междинни стойности, както и на целеви стойности, съпоставими към края на програмния период, затруднява процеса на мониторинг и оценка на изпълнението към конкретния момент. В допълнение, посочените в Общинския план за развитие индикатори могат да се отчетат само и единствено след фактичното изпълнение на заложените приоритети, което допълнително затруднява проследяването на напредъка към средата на периода на изпълнение.

В цялост, може да се направи заключението, че наблюдението на общинските политики, стратегии и планове се реализира на два етапа. Първият се осъществява от общинската администрация и включва следене на графици за изпълнение на Общинския план, както и оценка на степента на постигане на целите, разпределението на финансовите ресурси и управлението на проектите. Вторият етап се извършва от Общински съвет - Ботевград, който взема решения относно изпълнението на заложените приоритети и цели.

3.2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на Общинския план за развитие през 2019 г.

Като основен проблем при реализацията на заложените в ОПР приоритети и цели към 2019 год. може да се обособи проточване във времето на етапите на оценяване и договориране на подадените проектни предложения, изменения в нормативната уредба и в указанията на финансиращите институции.

През 2019 г. се забелязва тенденция на изменения в индикативните годишни работни програми на някои от оперативните програми, отлагане на индикативните дати за кандидатстване, промени в насоките за кандидатстване и в приоритетите на някои от финансиращите институции.

Трудностите и пречките, възпрепятстващи реализацията на предвидените в Общинския план мерки, могат да бъдат систематизирани по следния начин:

- Липса на свободни финансови средства за успоредно изпълнение на проекти, което води до необходимост от търсене на алтернативни източници на финансови средства;
- Проблеми, свързани със собствеността върху отделни обекти, което затруднява осъществяването на конкретни инвестиционни намерения върху тези обекти;

- Наличие на инвестиционни намерения, изискващи външно финансиране, пряко допринасящи за изпълнение на приоритетите и целите на ОПР, но несъответстващи на приоритетите на финансиращите институции;
- Липса на механизъм за набиране на актуална статистическа информация за социално-икономическото състояние на общината, както и за събиране на данни за инвестиционните намерения на стопански субекти и неправителствени организации на територията на община Ботевград;
- Приемане на нормативни актове, задължаващи общините да извършват дейности, без да е предвидено ресурсно обезпечение.

3.3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Общинския план за развитие.

Съгласно Закона за регионално развитие и ППЗРР, кметът на общината и Общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Мерките за популяризиране на Общинския план за развитие и осигуряване на по-широка публичност относно изпълняваните политики /стратегии, програми, планове, проекти и дейности/ с обществено значение включват:

- постоянно обновяване на официалния интернет сайт на община Ботевград <http://www.botevgrad.bg> и актуализиране на информацията за: всички приети и действащи стратегически документи – стратегии, планове, програми, както и всички решения на Общински съвет – Ботевград, касаещи инвестиционните намерения на общината;
- публикуване на годишните доклади за наблюдение изпълнението на ОПР, като по този начин се повишава отчетността на изпълнение на ОПР;
- засилване на сътрудничеството с местните и регионални медии, включително електронни и печатни издания.

Към ефективните методи за популяризиране на предприетите действия се причисляват и презентационните материали и брошури, като се препоръчва такива да бъдат залагани като средство за информация и публичност във всички проекти, които ще се изпълняват и са включени в плана за реализация.

3.4. Съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на община Ботевград.

Общинският план за развитие на община Ботевград за периода 2014-2020 г. е разработен през 2013 г. в съответствие с нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие. При разработването на ОПР са проучени различни европейски, национални, регионални и общински стратегически и планови документи, въз основа на които в Общинския план са заложили основни приоритети и специфични цели за постигане на интегрирано и устойчиво местно развитие чрез насърчаване на местния потенциал. Именно ОПР е основният програмен документ за стратегическо планиране, чрез който се осъществява съпоставката с плановите документи на национално, регионално и областно

равнище, сред които Стратегия „Европа 2020“, Национална стратегическа референтна рамка, Национална стратегия за развитие на Република България, Национален план за развитие на Република България, Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., Регионален план за развитие на Югозападен район за планиране, Областна стратегия за развитие на София област и редица други документи.

Предприемат се мерки за постигане на необходимото съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината в т.ч. с:

- Програма за управление на Община Ботевград 2015-2019 г. - Програмата за управление и развитие на общината е стратегически документ, очертаващ най-благоприятните насоки за развитие, базирани на приемственост, познание за наличните ресурси и техните възможности, нуждите и очакванията в контекста на променящата се икономическа, социална и екологична среда и съобразен с действащата нормативна рамка. Програмата е изготвена в изпълнение на чл.44, ал.5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и е съобразена с изготвените: „Общински план за развитие на община Ботевград“ в периода 2014 – 2020 година” приет с решение № 253/2013 година на Общински съвет – Ботевград и Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Ботевград 2014-2020 година приет с решение №282/18.12.2014 година на Общински съвет-Ботевград. Основната цел на Програма за управление на община Ботевград 2015-2019 г. е: *„Община Ботевград - привлекателно и уютно място за живот, труд и отдих на гражданите, с развити инфраструктурни, икономически, културно-образователни условия и перспективи за развитие и съхраняване на човешките ресурси и насърчаване на младите хора да продължат своето лично и професионално развитие в ботевградска община. Утвърждаване на Община Ботевград като атрактивно място за бизнес и инвестиции, община на реда и сигурността.“*
- Общински план за младежта 2018 г. – разработен е в съответствие с изискванията на Закона за младежта, Националната стратегия за младежта 2012 – 2020 година и е насочен към създаване на благоприятни условия за обучение и професионално образование, социално и личностно реализиране на младите хора до 29 годишна възраст от община Ботевград. Приоритетите на плана са следните: 1) насърчаване и подкрепа на младежите за успешна трудова и житейска реализация; 2) стимулиране на гражданската активност; 3) дейности в подкрепа на младежкото доброволчество и международния диалог; 4) насърчаване здравословния начин на живот; 5) дейности за организация на свободното време; 6) превенция на престъпността сред младежите.
- Общинската стратегия за развитие на социалните услуги 2016 - 2020 г. – Общинската стратегия има за цел да планира реформата в социалните услуги в община Ботевград за периода 2016-2020 г., съобразно потребностите и обединяване на всички налични ресурси (институционални, граждански, технически, финансови) за нейното изпълнение. Планирането на социалните услуги се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни - Община Ботевград, Дирекция „Социално подпомагане“, доставчици на услуги, граждански организации, представители на целевите общности и рисковите групи. Общинската стратегия за развитие на социалните услуги 2016 - 2020 г. е приета с Решение № 38/25.02.2016 г., актуализирана с Решение № 89/27.04.2017 г. на Общински съвет – Ботевград;
- План за действие на община Ботевград за подкрепа на интеграционните политики (2015-2020 г.) – разработен е в съответствие с Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на София-област и Националната стратегия на Република

България за интегриране на ромите (2015-2020 г.). Приоритетите на плана са следните: 1) образование - задържане на ромските деца и ученици в образователната система; 2) здравеопазване - осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги, превантивни програми и достъп до здравна информация; 3) подобряване на жилищните условия и на прилежащата техническа инфраструктура; 4) подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите; 5) насърчаване на културното многообразие и популяризирането на ромската култура, традиции, обичаи и творчество; 6) недопускане на ограничения на правата и спазване на принципа на недискриминация.

- Общинска програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общински училища за 2018 г. – Програмата е разработена съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби и Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни и общински училища през 2016 г. Програмата е приета с Решение № 88/27.04.2017 г. на Общински съвет – Ботевград.
- Програма за развитие на туризма в община Ботевград 2016 – 2020 г. - Програмата за развитие на туризма в Община Ботевград е разработена съгласно нормативните изисквания на чл. 11 и чл. 12, ал. 1 от Закона за туризма, в съответствие с приоритетите на Областната стратегия на югозападен регион, Национална стратегия за устойчиво развитие в България 2014-2030 г., Концепцията за туристическо райониране на България и маркетинговата стратегия на туристическия район и съобразно задачите на Общински план за развитие и съществуващите местни туристически ресурси и потребности. Програма е разгледана и одобрена от Консултативния съвет по въпросите на туризма и е приета с Решение № 239/29.09.2016г., актуализирана с Решение № 162/26.07.2018г. на Заседание на Общински съвет Ботевград.
- Програма за енергийната ефективност на община Ботевград 2016-2020 г. – Програмата е разработена въз основа на заложените изисквания в Закона за енергийна ефективност (Обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.) и съответства на целите, представени в следните документи: Национална стратегия за енергийна ефективност 2014-2020 г.; Национален план за действие за енергийна ефективност 2014-2020 г.; Регионален план за развитие на Югозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г. и Наредба № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради. Съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност и в частност чл.12, ал.2 от ЗЕЕ, всяка една община е задължена да изготви програмен документ (програма или план) за енергийна ефективност, на който се основават бъдещите мерки и действия в посока повишаване енергийната ефективност на общината. Програмата е приета с Решение № 190/28.07.2016 г. на Общински съвет Ботевград;
- Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета 2016-2021 г. - Програмата е разработена с цел установяване на контрол върху популацията от домашни и безстопанствени кучета, като се гарантира хуманното отношение към тях, здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на гр. Ботевград и редуциране броя на безстопанствените кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство. Програмата е приета с Решение 59/31.03.2016г. на Общински съвет – Ботевград;
- Програма за управление на отпадъците на община Ботевград за периода 2016-2020 г., приета с Решение № 316/24.11.2016 г.
- Общинска програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2017-2020 г., приета с Решение № 52/30.03.2017 г. на Общински съвет – Ботевград. Основните цели на програмата са проучване на

възможностите за намаляване консумацията на конвенционални източници на енергия и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, и изграждане на устойчива енергийна политика на територията на общината.

- Стратегия за развитие на образованието в Община Ботевград за периода 2018-2023 г., приета с Решение № 255 от 25.10.2018г. на Общински съвет –Ботевград.
- Стратегия за устойчиво развитие на туризма в община Ботевград 2019 – 2025 г., приета с Решение №247/28.11.2018 г. на Общински съвет –Ботевград.
- Програма за управление и разпореждане с имотите - общинска собственост в Община Ботевград през 2019 г., приета с Решение №302/20.12.2018 г. на Общински съвет –Ботевград.
- Общинска програма за закрила на детето, приета с Решение № 73 от 28.03.2019 г.
- Общинска програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общински училища в община Ботевград през 2019 г., приета с Решение № 107/18.04.2019 г.
- Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на територията на Община Ботевград за периода 2019-2029 г., приета с Решение № 10/03.12.2019 г.

3.5. Мерки за прилагане принципа на партньорство.

В процеса на реализация на Общинския план за развитие се прилага принципа на партньорство най-вече в областта на изпълнение на проекти от общинско значение - проекти в сферата на социалните услуги /превенция, младежки дейности/, в спортната инфраструктура, прилагането на мерки за енергийна ефективност и т.н.

В цялостния процес на наблюдение и контрол по изпълнението на ОПР е необходимо да се спазва принципът за партньорство, като участие взимат кметът на общината, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и представителите на гражданското общество в общината. Много често отделните заинтересовани страни имат нужда от различен вид информация по различно време. Това налага прилагането на различни подходи за получаване на информация като например провеждане на редовни срещи, съобщения и официални писмени доклади.

В процеса на управление на политиките за регионално развитие е необходимо да са включени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, неправителствени организации, административни звена, юридически и физически лица, които имат определен интерес във връзка с реализацията на конкретната общинска политика/план. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между участниците, което от своя страна ще доведе до успешното развитие на разглежданата дейност.

В допълнение, за прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализацията на ОПР и останалите стратегически документи и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие.

3.6. Резултати от извършени оценки към края на 2019 г.

Общинският план за развитие на община Ботевград като стратегически документ съдържа всички необходими компоненти съгласно Методическите насоки и е разработен съобразно изискванията на действащата нормативна уредба. ОПР за периода 2014-2020 г. отговаря на принципите и целите на европейската и националната политика в областта на регионалното развитие и е в съответствие със стратегически и планови документи от по-високо ниво, както и с приоритетните оси на Кохезионния и Структурните фондове.

Необходимо е да се отбележи, че времевият диапазон, за който се отнася текущият годишен доклад, обхваща периода 01.01.2019-31.12.2019 г., който е твърде кратък, за да се даде експертна оценка за постигнатите резултати спрямо заложените в Общинския план за развитие приоритети и цели. Въпреки този факт се отчита явен напредък в отделните сектори съобразно представените факти и данни в този доклад. Въз основа на предходните годишни доклади за наблюдение изпълнението на ОПР и позовавайки се на данните за индикаторите за оценка на ОПР от предходния период, е видно, че в различни сектори и направления, се очертават трайни тенденции на изменение в положителна насока, свързани с подобряване на инфраструктурата, благоустрояване на жилищния сектор, подобряване и увеличаване набора на предоставяните социални услуги, развитие на информационните и комуникационни технологии, увеличаване броя на предоставяните социални услуги, съкращаване времето за предоставяне на административни услуги на гражданите. От направения отчет е видно, че през 2019 г. общината полага най-много усилия за подобряване стандарта и условията за живот на населението чрез въвеждане и прилагане на мерки за енергийна ефективност, както в сгради на административната, образователната, културната и държавната инфраструктура, така и в многофамилни жилищни сгради, подобряване на техническата инфраструктура в общината, повишаване броя на предоставяните социални услуги на територията на общината. В обобщение, може да се направи изводът, че Общинския план за развитие се ползва като основа за планиране на конкретни цели за текущата година и се постига напредък по реализирането на заложените приоритети за устойчиво развитие в община Ботевград.

В Общинския план за развитие за периода 2014–2020 г. всички дефинирани приоритети и цели са съгласувани с европейските, националните и регионалните стратегически документи, поради което не са отправени конкретни препоръки относно подобряване на външната съгласуваност на документа. Съгласно изготвената междинна оценка независимия оценител дава няколко основни препоръки по отношение актуализация на плана, а именно да се променят както индикаторите за наблюдение, така и индикативната финансова таблица с оглед внедряването на проекти за бизнеса, които могат да бъдат финансирани от Програма за развитие на селските райони.

4. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите на ОПР

През 2019 г. община Ботевград изпълнява договори за безвъзмездна финансова помощ по следните програми: Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г., Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., Програмата за Трансгранично сътрудничество България - Сърбия 2014-2020 г., които допринасят за постигане на приоритетите и целите, заложили в Общинския план за развитие 2014-2020 г.

По **Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдых на населението“** през 2019 г. община Ботевград е в процес на реализация на 10 проекта и приключи изпълнението на 7 проекта, разпределени съобразно представената по-долу таблица:

Таблица № 6 Изпълнявани проекти през 2019 г. по Приоритет 1 „Подобряване стандарта и условията за живот и отдих на населението“

Съответствие със специфична цел на ОПР	Наименование на проект	Бенефициент	Източник на финансиране	Обща стойност на проекта в лева	Период на изпълнение
Специфична цел 1.1. „Доизграждане и модернизиране на техническа инфраструктура“	„Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2000 е.ж. на територията на община Ботевград“	Община Ботевград	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	7 019 481.50	26.07.2018-26.07.2021
	„Реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища на територията на община Ботевград“	Община Ботевград	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	6 968 109.95	23.12.2019-23.12.2022
	„Изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за нуждите на РСУО-Регион Ботевград“	Община Ботевград Община Етрополе Община Правец	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020	9 600 617.51	12.04.2018-12.03.2021
Специфична цел 1.2. „Обновяване и благоустрояване на жилищната среда“	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в град Ботевград – етап 1“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	806 796.71	01.09.2016-02.04.2019
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в град Ботевград – етап 2“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 389 063.19	09.11.2016-09.05.2019
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в град Ботевград – етап 3“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 518 915.66	09.11.2016-09.05.2019
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в	1 057 537.80	01.11.2016-21.08.2019

	многофамилни жилищни сгради в град Ботевград – етап 4“		растеж“ 2014-2020		
Специфична цел 1.2. „Обновяване и благоустройство на жилищната среда“	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 1“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 121 903.78	11.03.2019-11.09.2021
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 2“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 127 862.10	11.03.2019-11.09.2021
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 3“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 154 690.18	11.03.2019-11.09.2021
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 4“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 137 064.66	11.03.2019-11.09.2021
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 5“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 102 262.88	11.03.2019-11.09.2021
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради на територията на град Ботевград – етап 6“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 115 700.20	11.03.2019-11.09.2021

Специфична цел 1.3. „Обновяване и модернизиране на обществени пространства“	„Хетеротопии“	Община Ботевград в партньорство с Народен музей, гр. Лесковац, Сърбия	Програма Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Сърбия	1 019 926.88	16.05.2019-16.05.2021
--	---------------	---	---	--------------	-----------------------

През 2019 г. започна изпълнението на б проекта за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени и многофамилни жилищни сгради, финансирани по процедура „Енергийна ефективност в периферните райони-2“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., относими към постигане на три цели от Общинския план за развитие, а именно Специфична цел 1.2. „Обновяване и благоустрояване на жилищната среда“, Специфична цел 2.1. „Обновяване на социална инфраструктура“ и Специфична цел 4.3. „Ефективно и качествено управление“.

По **Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“** през 2019 г. община Ботевград е в процес на реализация на 4 проекта и приключи изпълнението на б проекта, разпределени съобразно представената по-долу таблица:

Таблица № 7 Изпълнявани проекти през 2019 г. по Приоритет 2 „Развитие на приобщаваща социална среда и равни условия за всички хора“

Съответствие със специфична цел на ОПР	Наименование на проект	Бенефициент	Източник на финансиране	Обща стойност на проекта в лева	Период на изпълнение
Специфична цел 2.1. „Обновяване на социална инфраструктура“	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сгради от образователната инфраструктура на гр. Ботевград“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 387 413.98	19.09.2016-19.03.2019
	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сграда от културната инфраструктура на гр. Ботевград“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 281 910.21	26.09.2016-05.08.2019
	„Подай ръка“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	932 821.31	30.03.2018-30.03.2020
	„Ремонт на кухненски блок и дворно пространство в ДЯ "Детелина" филиал на ДГ "Иглика"“	Община Ботевград	Проект „Красива България“ на МТСП Собствени средства	399 878.00	07.2019-12.2019

	„Изпълнение на пакет мерки за повишаване на енергийната ефективност за сградата на ОДЗ "Детелина", с. Скравена“	Община Ботевград	Национален Доверителен Еко Фонд Собствени средства	123 042.55	07.2019-12.2019
Специфична цел 2.2. Образователна и социална интеграция на рисковите групи	„Образование и заетост - за бъдещето на местната общност в Ботевград“	Община Ботевград Партньори: Фондация „Социални норми“ и ОУ „Васил Левски“, гр. Ботевград	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020	887 532.90	27.02.2019-31.12.2020
	„Адаптация и изпълнение на социални иновации за заетост на маргинализирани групи, чрез обществени поръчки“	Община Ботевград Партньор: Национален институт за здравеопазване и социални грижи (НИЗСГ), Хелзинки, Финландия	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	123 637.76	07.02.2019-07.09.2020
	„Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Ботевград и община Мирково“	Община Ботевград Община Мирково	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	285 231.20	13.06.2019-13.08.2020
	"Осигуряване на топъл обяд в община Ботевград"	Община Ботевград	ФЕПНЛ– ОП „Храни“	376 160.42	01.10.2016-29.02.2020
	„Прозорец към света“	Община Ботевград	Фонд „Социална закрила“ към МТСП	34 015.00	07.2019-12.2019
Специфична цел 2.3. „Достъпна среда“	„Изграждане на външен асансьор към административната сграда на община Ботевград“	Община Ботевград	Проект „Красива България“ на МТСП Собствени средства	113 757.00	08.2019-12.2019

По **Приоритет 4 „Местно развитие и укрепване на административния капацитет“** през 2019 г. община Ботевград е в процес на реализация на 3 проекта и приключи изпълнението на 1 проект, разпределени съобразно представената по-долу таблица:

Таблица № 8 Изпълнявани проекти през 2019 г. по Приоритет 4 „Местно развитие и укрепване на административния капацитет“

Съответствие със специфична цел на ОПР	Наименование на проект	Бенефициент	Източник на финансиране	Обща стойност на проекта в лева	Период на изпълнение
Специфична цел 4.1. „Опазване на културното наследство и развитие на туризма“	„Хетеротопии“	Община Ботевград в партньорство с Народен музей, гр. Лесковац, Сърбия	Програма Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Сърбия	1 019 926.88	16.05.2019-16.05.2021
Специфична цел 4.3 „Ефективно и качествено управление“	„Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в административната сграда на Община Ботевград“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	1 839 306.34	11.10.2016-08.08.2019
	„Реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общински сгради на територията на Община Ботевград, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“ на стойност лв.	Община Ботевград	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	462 425.83	18.11.2019-18.11.2022
	„Мерки за максимизиране на административния капацитет на община Ботевград в сферата на енергийната ефективност“ по ОП „Региони в растеж“	Община Ботевград	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020	51 200.00	18.10.2016-18.10.2020

5. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението

На база на гореизложеното можем да направим извода, че голяма част от мерките за постигане на специфичните цели и приоритетите от Общинския план за развитието 2014-2020 год., за 2019 година са реализирани, а някои от тях - в процес на реализация.

През 2019 година са реализирани значителен брой дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината и естетизацията на селищната среда:

- Подобрена е инфраструктурата, която създава условия за растеж и повишаване привлекателността на Общината;
- Обновена е образователната, социалната и културната инфраструктура;
- Развити са социалните услуги;
- Подобен е капацитетът и ефективността на работа на общинската администрация.

За подобряване на резултатите от наблюдението е необходимо провеждане на срещи с представители на търговски дружества, организации, културни и учебни заведения на територията на Община Ботевград с цел взаимен обмен на информация, относно изпълнението на мерките.